

“Üniter devlet bir arada yaşamamanın iradesi olarak anlaşılmalıdır”

Anayasada üniter devlet yapısı korunmalı, üniter devlet bir arada yaşamamanın iradesi olarak anlaşılmalıdır. Yeni anayasa çalışmalarında yetki genişliği ilkesinin korunması ve merkezi idareye ilişkin görevlerde de yerinden yönetim ilkesine daha güçlü vurgu yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

Sayın bakanlarım, sayın konuklar, basınımızın ve yayın organlarımızın değerli temsilcileri; ülkemizin dört bir yanında milletimizin huzur ve refahını sağlamak için üstün bir görev anlayışı içerisinde çalışan meslek mensuplarımızın her yıl kutlamış olduğu 10 Ocak İdareciler Günü'ne hoş geldiniz, şeref verdiniz, bize güç kattınız.

Şahsım ve Yönetim Kurulu ve tüm mülki idare amirleri camiası adına

hepinize en iyi dileklerimi sunuyorum.

Cumhuriyetimizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere, tüm cumhurbaşkanlarını, başbakanlarımızı ve bakanlarımızı, özellikle şükranla anıyor, teşekkür ediyor, vefat edenleri de rahmetle anıyoruz.

1963 yılında kurulan Türk İdareciler Derneği aynı zamanda kamu yararına çalışan dernek statüsünde-

dir. Başta vali, kaymakamlar olmak üzere bütün mülki idare amirlerinin mesleki konularında becerilerini artırmak, yönetim, ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarında fikir alışverişinde bulunmak, ülke yönetimini ilgilendiren temel meselelerde kamuoyu oluşturmak, mülki idare amirlerinin özlük haklarıyla ilgili sorunları izlemek ve gözetmek amaçlarına yönelik faaliyetler yürütmektedir.

* Türk İdareciler Derneği Genel Başkanı Saffet Arıkan BEDÜK'ün 10 Ocak 2013 İdareciler Günü Konuşması

Bu ana hedef doğrultusunda gerek uygulayıcı, gerekse bilimsel kuruluşlarla işbirliği halinde araştırma, inceleme ve yayın çalışmaları yapılmaktadır.

Türk idare sisteminin gelişim ve örgütlenmesi yolunda, mesleki ve ilmi çalışmalar yapılmaktadır. Konferanslar, seminerler ve kongreler düzenlemekte, araştırmalar yapmakta, sonuçlarını yayınlarak yetkili mercilere duyurmaktadır.

Ayrıca her iki ayda bir yayınlanan ve yaklaşık 25 yıldır aralıksız yayın hayatını devam ettiren "İdarecinin Sesi" adlı bir dergi çıkarmaktadır.

Türk İdareciler Derneği Avrupa Mülki İdare Amirleri Derneği'nin üyesidir. Avrupa Mülki İdare Amirleri Derneği'nin şu anda yönetiminde Türk İdareciler Derneği Başkanı olarak ben de görevli bulunmaktayım. Avrupa Mülki İdare Amirleri Derneği'nin her yıl düzenlemiş olduğu toplantılarda kamu yönetimiindeki gelişmeler ve mülki idare amirlerinin rolleri ele alınmakta ve ülke uygulamaları anlatılarak tecrübe paylaşımı sağlanmaktadır. Bu kapsamda Avrupa mülki idare amirlerinin Avrupa Günleri Toplantısı 2015 yılında İstanbul'da gerçekleştirilecektir.

Ülkemizin içinde bulunduğu coğrafyada, ortak yönetim kültürünü paylaştığımız ülkelerdeki devlet taşra temsilcileri arasında bilgi birikimi ve tecrübe paylaşımına zemin hazırlamak amacıyla İçişleri Bakanımızın himayelerinde Avrasya Ortadoğu ve Kuzey Afrika Ülkeleri Devlet Taşra Temsilcileri Kongresi 21-23 Kasım 2012 Tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirilmiştir.

Avrasya Ortadoğu ve Kuzey Afrika Ülkeleri Devlet Taşra Temsilcileri Kongresine 23 ülkeden toplam 120

davetli katılmıştır. 23 farklı ülkeden işçileri bakanları, yerel yönetim bakanları ve bakan yardımcıları, genel müdürler, bölge valileri ve kaymakamlar katılmıştır.

Kongre süresince mülki idare amirlerinin aynı platformda fikir alışverişlerinde bulunmaları aynı zamanda tanışma ve birlikte çalışma fırsatı sağlanmıştır. Bu konferansta Ortadoğu, Avrasya ve Kuzey Afrika bölgesinde yer alan ülkelerin siyasi ve idari sistemlerinde meydana gelen değişim ve dönüşümler tarihi perspektifle birlikte incelenmiş, günümüzde meydana gelen dönüşüm ve yeniden yapılanma sorunları ele alınmıştır.

Avrasya, Ortadoğu ve Kuzey Afrika Ülkeleri Devlet Taşra Temsilcileri Kongresi'nden beklenen amaç ve hedeflerin kurumsal olarak sürdürülebilirliğinin sağlanabilmesi ve devlet taşra temsilcileri arasındaki işbirliğinin sürekliliğini sağlama için kongre sonunda merkezi Ankara'da olmak üzere Ortadoğu ve Avrasya Ülkeleri Mülki Devlet Taşra Temsilcileri Birliği'nin kurulmasına yönelik çalışma katılımcıların oybirliği ile kararlaştırılmıştır.

Kamu düzeni ve güvenliği sağlamaya yönelik görevler ve sorumluluklar yerine getirilirken bireylerin haklarının ihlal edilmemesi mülki idare amirlerinin hassas olmaları gereken önemli konudur.

Bütün ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de kamu yönetiminin rasyonel bir yapıya kavuşturularak daha etkin ve verimli hale getirilmesi, vatandaş memnuniyetine odaklanılması mülki idare amirlerinin amaçlarının başında gelmektedir.

Günümüzde uygulamada farklılıklar olsa da dünyadaki ülkelerde mülki idare amirlerine verilen roller konusunda bazı hususlara dikkatiniz çekmek istiyorum.

Devletlerin vatandaşlarına karşı yükümlülükleri bulunmaktadır ve bu yükümlülükler önemli ölçüde mülki idare amirleri aracılığı ile yerine getirilmektedir. Devletlerin bu sorumlulukların başında evrensel olarak

kabul edilen negatif ve pozitif yükümlülükler gelmektedir.

Küreselleşme sürecinde kamu yönetimlerinde meydana gelen değişiklikler mülki idare amirlerinin rollerinde önemli ölçüde değişime sebep olmuştur.

Günümüz paradigmasında mülki idare amirleri devlet tarafından kabul edilen uluslararası yükümlülükleri de gözeterek ulusal politikaların yerel düzeyde yeterince uygulanmasını temin edeceklerdir.

Devletlerde dirlik ve düzenin sağlanması, hukukun üstünlüğünün garanti altına alınması, kamu hizmetlerinin etkin sunulması bakımından mülki idare amirlerine sürekli ihtiyaç vardır ve gelecekte de var olacaktır.

Devletlerde dirlik ve düzenin sağlanması, hukukun üstünlüğünün garanti altına alınması, kamu hizmetlerinin etkin sunulması bakımından mülki idare amirlerine sürekli ihtiyaç vardır ve gelecekte de var olacaktır.

Yeni kamu yönetimi ve yeni güvenlik yönetimi anlayışı mülki idare amirlerinin geleneksel rol ve fonksiyonlarının yanında liderlik eksenli yeni rol ve fonksiyonlar öngörmektedir.

Kamu düzeni ve güvenliğini sağlamaya yönelik görevler ve sorumluluklar yerine getirilirken bireylerin haklarının ihlal edilmemesi mülki idare amirlerinin hassas olmaları gereken önemli konudur.

Günümüzde merkezi idare ile yerel idareler arasındaki ilişkilerin sağlıklı şekilde yürütülmesi için mülki idare amirlerine ihtiyaç bulunmaktadır.

Günümüzde mülki idare amirlerinin hakem veya danışma fonksiyonlarının ön plana çıktığı ve başarılı uygulama sonuçları olduğu gözlemlenmektedir.

Merkezi idare ile yerel idareler arasında etkili bir iletişimin sağlanması konusundaki mülki idare amirlerinin rolleri gelecek dönemde belirgin şekilde ön plana çıkacaktır.

Kamu hizmetlerinin sağlıklı şekilde yerine getirilmesi için mülki idare amirlerine bütün ülkelerde önemli görevler verilmiştir.

Türk kamu yönetiminde sistemi mülki idare amirlerinin önemli bir ağırlığı vardır. Mülki idare amirleri tarihsel süreç içinde reformların uygulanmasından, toplumsal kalkınmanın gerçekleşmesine kadar, kamu hizmetlerinin yürütülmesinde çok önemli görevler üstlenmişlerdir.

Vali ve kaymakamlarımız, ülkemizdeki demokrasinin gerçekleştirilmesinde, ülke kalkınmasında, üzerine düşen görevleri en iyi şekilde yerine getirmenin gayreti içerisinde olmuşlardır, olacaklardır. Bugünün şartları içerisinde de, büyük bir memnuniyetle ifade etmek gerekir ki, daha da fazla etkin görevler yerine getirmektedirler.

Gerçekten bu hizmetleri yaşam boyunca Atatürk'ün "Millete efendilik yoktur, millete hizmet etmek vardır. Bu millete hizmet eden, onun efendisi olur" düsturunu asla akıllarından uzak tutmamışlardır.

Yine meslektaşlarımız, Cumhuriyetimizin üniter yapısının korunmasında, hukuk devleti ilkelerinin yerleştirilmesinde ve uygulanmasında, idarede yeknesaklığın sağlanmasında da hayati önemi haiz görevler yapmışlardır. Anadolu'da vatandaşlar her türlü derdi ve ihtiyacı için başvurabileceği bir hacet kapısı aramaktadır. Bu hacet kapısı da, özellikle valiler ve kaymakamlardır. Valiler ve kaymakamlar Türkiye Cumhuriyeti'ni temsil etmektedirler.

Bazen hükümeti temsil etmelerinden kaynaklanan sebeplerle acımasız şekilde eleştirilmelerini anlamakta zorlanıyoruz ve bunun üzüntüsünü yaşıyoruz. Oysa devleti ve hükümeti temsil eden vali ve kaymakamlar, verilen imkânları yerinde kullanmak ve yine hükümetin programını Meclis'ten geçtiği şekilde uygulamak mecburiyetleri vardır, bunun başka çıkar yolu da yoktur.

Mülki idare amirleri görevlerini yerine getirirken unutulmaması gereken husus, yapılan hizmetlerde vatandaşlar arasında hiçbir ayırım gözetmeksizin, eşit ve adil olarak hizmetleri götürmektir.

Günümüzde devletin bekası kadar bireyin yaşam hakkının, ekonomik çıkarlarının, toplumsal ve kültürel değerlerinin, yaşam tarzının korunması ve geliştirilmesi gerektiği yönündeki anlayış ön plandadır. Bu durum anayasada yer alan ilkelerin uygulanması konusunda demokratik sivil iradeyi egemen kılmının önemini ortaya koymaktadır. Bu çerçevede katılımcı bir anlayışla sürdürülen yeni anayasa çalışmalarıyla ilgili birkaç hususa değinmek istiyorum.

Anayasada üniter devlet yapısı korunmalı, üniter devlet bir arada yaşamanın iradesi olarak anlaşıl-

malıdır. Yeni anayasa çalışmalarında yetki genişliği ilkesinin korunması ve merkezi idareye ilişkin görevlerde de yerinden yönetim ilkesine daha güçlü vurgu yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu yönetimi her düzeyde katılımcılık, saydamlık ve demokratik hesap verebilirlik ilkelerine göre örgütlenmelidir. Bu ilkelerin yeni anayasada idarenin teşkilatlanması bölümüne yansıtılması sağlanmalıdır. Yeni anayasada yeni kamu yönetiminin bütün ilkelerinin yer almasından ziyade mevcut kamu yönetimi ve kurumların katılımcı demokratik anlayış doğrultusunda dönüşümüne imkân verecek ilkelere yer verilmelidir.

Teröre ve destekçilerine karşı kararlılıkla mücadele edilmesini desteklediğimiz gibi terörün sonlandırılmasına yönelik hükümetimizin girişimlerini de destekliyoruz. Bedeli ne olursa olsun, sonuna kadar bu mücadeleye varız ve bu mücadelede üzerimize düşen rolü yerine getirmekten de hiçbir surette geri kalmayacağız. Özellikle de şunu belirtmek istiyorum: Mülki idare amirlerinin halkla münasebetleri, vatandaşa duyarlılığı, kapısını ardına kadar açması, vatandaş nezdinde itibar ve güveni artırmıştır.

Geçmiş yıllarda kaymakamları hedef alan saldırı girişimleri olmuştur. Bütün bunların hepsinin aslında kaymakamların o bölgedeki insanlara karşı olan duyarlılığı, sevgisi, sempatisi, ilgisi ve hizmetlerinden kaynaklandığına ve bundan çekindikleri için bu eylemleri yaptıklarına inanıyorum. 12 Ağustosta 2011 tarihinde kaçırılan Kaymakam Adayı Kenan ERENOĞLU'nun halen kurtarılamamış olması meslek mensuplarımızca üzüntü ile karşılanmaktadır. Bölücü Terör Örgütü tarafından alıkonulan ve sadece unvanı kaymakam adayı olduğu için tutulan meslektaşımızın kurtarılmasına yönelik çabaları dikkatle takip ediyoruz.

Yeni anayasada yeni kamu yönetiminin bütün ilkelerinin yer almasından ziyade mevcut kamu yönetimi ve kurumların katılımcı demokratik anlayış doğrultusunda dönüşümüne imkân verecek ilkelere yer verilmelidir.

**Günümüz paradigmasında
mülki idare amirleri devlet
tarafından kabul edilen
uluslararası yükümlölükleri de
gözeterek ulusal politikaların
yerel düzeyde yeterince
uygulanmasını temin
edeceklerdir.**

Bu arada ifade etmem gerekirse; yürürlüğe giren Büyükşehir Belediye Kanunu ile illerde oluşturulan yatırımları izleme ve koordinasyon merkezinin bütçeli ve hükmi şahsiyeti olacak şekilde düzenlenmesi illerde vatandaşların iş ve hizmetlerinin yapılması, ihtiyaçların karşılanması ve yatırımların merkezi idare adına süratli verimli ve etkili bir şekilde gerçekleştirilmesini temin edecek ve vatandaş memnuniyetini sağlama- da fevkalade etkili olacaktır.

Kaymakamların ve vali muavinlerinin, özellikle bugüne kadar il ve ilçelerde adliye ve mülkiye arasındaki ücret dengesiyle ilgili olarak paralel gittiğini, hatta Osmanlı'dan itibaren de mülki idarenin, valilerin maaşları esas alınmak suretiyle değerlendirildiğini belirtmek istiyorum. Son zamanlarda bu çıta azalmıştır,

daha doğrusu ikisi arasındaki fark artmıştır. Onun için de, gerek kaymakamlar gerekse vali yardımcılarının göstergeleriyle ilgili olarak daha evvelden paralel gitmekte iken, 7100, 7200, 7600'e çıkmış olan hâkim arkadaşlarımızın, yargı organlarımızın ücretleri ve göstergeleri, bizim kaymakamların ve vali muavinlerinin 5800'de kalması bizi özellikle telaş ettirmiş ve üzmüştür. Bir kısım arkadaşlarımız devamlı olarak müracaat etmektedir. 5800 gösterge gerçekten çok geri kalmış olan bir göstergedir. Öyle ümit ve öyle temenni ediyoruz ki ve inanıyoruz ki bu olumsuz durum ortadan kalkmış olacaktır.

Mesleğe ilk başlayan kaymakamlarımızın aldığı maaş, hâkimliğe ilk başlayanların altındadır. Bugün aramızda ülke, millet ve meslek sevgisiyle Anadolu'nun en ücra köşelerinde hizmet vermiş ve onurunu yaşamış, mesleğini noktalamış, emeklilik hakkını elde etmiş çok değerli meslektaşlarımız vardır. Ben bu vesileyle görevini itibarla ve şerefle tamamlayarak emekliye ayrılanlara sağlık ve mutluluk diliyorum. Ebediyete intikal etmiş meslektaşlarımıza da Allah'tan rahmet diliyorum. Mülki idare amirlerimizin başarılarında büyük payı olan mülki idare amirlerimizin değerli eşlerini de kutluyor, teşekkür ediyorum.

Biraz sonra, çalışmalarında başarılı bulunan idarecilere Derneğimizin ödülleri verilecektir. Meslektaşlarımızın teşvik ve takdir edilmesi düşüncesiyle, bedelleri kendileri tarafından ödenen üç değerli büyüğümüz vardır. Hüseyin ÖĞÜTÇEN, Celalettin TÜFEKÇİ ve Galip DEMİREL. Ayrıca bu yıl Derneğimizce verilecek özel ödülün bedeli Sayın Vecdi GÖNÜL tarafından karşılanacaktır. Kendilerine teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Ayrıca, Orhan Alaattin ERBUĞ adına da Anı Ödülleri verilecektir.

Şehit Kaymakam Ersin ATEŞ Ödülü'nün bedeli ise Derneğimiz tarafından karşılanmaktadır.

Bu yıl ilk defa vali ve kaymakamların hükümetin temsilcisi ve yürütme vasıtası oldukları dikkate alınarak yapılan fevkalade önemli ekonomik, sosyal ve kültürel yatırım ve hizmetlerin ilgili bakanlıklara da gönderilerek değerlendirilmeleri hususunda takdirlerine sunulmuştur.

Bu duygu ve düşüncelerle, meslektaşlarımızın 10 Ocak İdareciler Günü'nü kutluyor, başarı ve sağlık dilekleriyle, başta zatiâliniz olmak üzere, bütün konuklarımızı sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

